

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3339/2020. (VIII. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.837/2019/9. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Alberti György ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Kúria Pfv.II.20.837/2019/9. számú ítéletének és a Budapesti IV. es XV. Kerületi Bíróság 14.P.IV.22.394/2016/49. számú ítéletének alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panaszban foglaltak az alábbiak szerint foglaltak össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó 2002 tavaszán kötött szóbeli megállapodás alapján 10 000 000 Ft-ot fizetett testvérének annak fejében, hogy édesanyjuk halála után megszerzi a testvére örökrészét képező ingatlan (a továbbiakban: ingatlan) tulajdonrészét. Az indítványozó édesanyja 2004. október 5. napján elhunyt. Dr. Székely Margit közjegyző a 2005. január 18. napján kelt 1140.Kjö.XIII.336/04/4. számú végzésével az indítványozó és testvére által a hagyatéki tárgyaláson kötött egyezségét jóváhagyta, és az örökgyó hagyatékát képező ingatlan 18 000 000 Ft értékben az indítványozó tulajdonába adta; 1/2 tulajdoni hányadát törvényes öröklés, a további 1/2 tulajdoni hányadát – a testvérének törvényes örökrészét – ajándékozás jogcímén.
- [4] Az indítványozó és felesége életközössége 2006. szeptember 11. napján megszűnt. A házastársi vagyonszösség megszüntetése iránti perben az indítványozó felesége vitatta azt, hogy az ingatlan az indítványozó különvagyona lenne, mivel azt nem ajándékozás útján, hanem visszerhesen szerezte a házasság és az életközösség fennállása alatt. Mivel az ingatlannal kapcsolatosan létrejött megállapodás érvénytelensége csak külön perben volt tisztázható, az indítványozó felesége keresetet nyújtott be a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bírósághoz (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) az indítványozóval mint I. rendű alperessel, és testvérel mint II. rendű alperessel szemben a hagyatékátadó végzésbe foglalt egyezség alapján létrejött ajándékozási szerződés semmisségének megállapítása iránt (a továbbiakban: alapügy). Az elsőfokú bíróság a 2018. június 6. napján kelt, 14.P.IV.22.394/2016/49. számú ítéletében (a továbbiakban: elsőfokú ítélet) a kereseti kérelemnek helyt adott, és megállapította az ajándékozási szerződés semmisségét, mivel az alperesek között létrejött adásvételi szerződést leplezett.
- [5] Az elsőfokú ítélettel szemben az indítványozó fellebbezéssel élt, amelyet a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) a 2019. február 1. napján kelt, 43.Pf.636.407/2018/6. számú ítéletével alaposnak talált, ezért az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.
- [6] A jogerős másodfokú ítélettel szemben az alapügy felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyben jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A Kúria 2019. november 19. napján kelt, Pfv.II.20.837/2019/9. számú ítéletében a felülvizsgálati kérelmet alaposnak találta, így a másodfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [7] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, kérve az elsőfokú ítélet és a felülvizsgálati eljárásban született ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint az ítéletek az Alaptörvény R) cikkét, T) cikkét, a XIII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (7) bekezdését, a 25. cikk (3) bekezdését, a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikkét sértették meg.

- [8] Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság és a Kúria nem vette figyelembe döntése során a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 365. § (1) és (3) bekezdéseit, továbbá a XXV. számú Polgári Elvi Döntés (a továbbiakban: PED) I. pontját, valamint az elsőfokú ítélet önellentmondást tartalmaz a vételár mértékével kapcsolatban. Megítélése szerint ez ellentétes az Alaptörvény R) és T) cikkeivel, mert a Kúria jogalkotói felhatalmazás nélkül, jogot alkotva végezte jogalkalmazói tevékenységét. Álláspontja szerint ez a bírák törvénynek való alávetettségét is sérti, a PED figyelmen kívül hagyása pedig a jogalkalmazás egységének az elvével [Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdés] ellentétes. Az indítványozó előadta, hogy a támadott ítéletekben szereplő jogértelmezés a józan észnek nem felel meg (Alaptörvény 28. cikk), emiatt az indokolási kötelezettség elmulasztásán keresztül tisztességes eljáráshoz [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] és a tulajdonhoz való [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] jogai sérültek. Mindemellett a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmével összefüggésben az indítványozó azt is állította, hogy a Kúria az ítéletét iratellenesen, a valós tényeket semmibe véve, a valótlán és bizonyítatlan állításokat valóban fogadva el, hozta meg. Az indítványozó szerint egy perdöntő bizonyítékkal – az ingatlan ellenérték fejében történő megszerzését alátámasztó videofelvétellel – kapcsolatban hozzá kérdést nem intéztek, előkészítő iratát semmibe vették, értelmezése szerint ez az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből levezethető fegyverek egyenlőségének elvével összeegyeztethetetlen.
- [9] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [10] 3.1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglalt hatvan napos határidőn belül nyújtotta be, mivel a Kúria ítéletét 2019. december 17. napján vette kézhez, indítványát 2020. február 11. napján terjesztette elő az elsőfokú bíróság útján. Jogi képviselője meghatalmazását csatolta, s jogosult alkotmányjogi panasz benyújtására, mivel az alapügyben fél volt, ami érintettségét megalapozza. A Kúria felülvizsgálati eljárásban született ítéletével szemben a jogorvoslat kizárt, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [11] 3.2. A panasz a határozott kérelem követelményeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés] csak részben tesz eleget.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény több olyan rendelkezésének megsértésére is hivatkozott, amely alkotmányjogi panasz alapjául nem szolgálhat, mivel nem Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz. Emiatt – Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pontjára tekintettel – érdemi vizsgálat tárgyát nem képezhetik a panasznak az Alaptörvény R) cikkére, T) cikkére, a 25. cikk (3) bekezdésére, a 26. cikk (1) bekezdésére és a 28. cikkére alapított részei [lásd például az R) cikk vonatkozásában: 3294/2019. (XI. 18.) AB határozat Indokolás [40]; a T) cikk vonatkozásában: 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat Indokolás [89]; a 25. cikk (3) bekezdés vonatkozásában: 3088/2019. (IV. 26.) AB határozat Indokolás [16]; a 26. cikk (1) bekezdés vonatkozásában: 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat Indokolás [89]; a 28. cikk vonatkozásában: 3231/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [7]].
- [13] A panasz nem tartalmazza az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (7) bekezdésének vonatkozásában „az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], illetve az „indítványban foglalt kérelem részletes indokolását” [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem alkalmas az indítvány az érdemi elbírálásra, ha megjelöli ugyan az Alaptörvénynek azt a rendelkezését, amelyet sérülni vél, de nem indokolja meg – nem tartalmaz részletes érvelést arra vonatkozóan –, hogy az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével miért ellentétes a bírói döntés [3075/2016. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [19]; 3231/2016. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [26]].
- [14] A fentiek miatt a panasznak csak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére és XIII. cikk (1) bekezdésére alapított részei felelnek meg az indítványok határozottságával kapcsolatos valamennyi feltételnek.
- [15] 3.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [16] A tisztességes eljáráshoz való jog, illetve az indítványban hivatkozott elemei vonatkozásában az Alkotmánybíróság az alábbiakat emeli ki.

- [17] Az indítványozó elsősorban a Kúriának – és az azzal azonos jogi álláspontot osztó elsőfokú bíróságnak – a Ptk. 365. §-hoz és a XXV. számú PED-hez kapcsolódó jogértelmezését kifogásolta. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az ítéletek indítványozó által kifogásolt, állítólagos értelmezési hibái a támadott bírói döntéseknek olyan törvényértelmezési, illetve a Kúria mérlegelési jogkörébe tartozó szakjogi kérdések, amelyeknek alkotmányosági felülbírálatára nincs lehetőség.
- [18] Az indítványozó a Kúria indokolási kötelezettségének megsértését az indokolásba foglalt érvelés logikai hibáira vezette vissza. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy „önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [19] Az indítványozó a fegyveregyenlőség elvének sérelmére vonatkozó érvelésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozónak volt lehetősége a bizonyítékok bíróság elé tárására, továbbá az ellenérdekű fél bizonyításának vitatására. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}. Ennek fényében az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy a bíróság ténymegállapítási folyamatát felülbírálja, illetve a bíróság mérlegelését, annak okszerűségét megkérdőjelezze.
- [20] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog sérelmét arra alapozta, hogy az elsőfokú bíróság és a Kúria eljárása nem felelt meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Mivel a fentiek szerint a tisztességes eljáráshoz való jog indítványban foglalt elemeinek sérelme nem merült fel, megállapítható, hogy az indítvány ezen része is a bírói mérlegelés felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság ismételten rámutat, hogy alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [21] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítvány nem tartalmaz olyan alkotmányjogilag értékelhető érvet és a konkrét ügy sajátosságainak vizsgálata során sem merült fel olyan körülmény, ami arra engedne következtetni, hogy ez az eljárás alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményezne.
- [22] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. és 29. §-aiban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2020. július 14.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/463/2020.

